

WSPOMNIENIA

Danuta Małecka 1929–2010

Danutę poznałem w połowie lat pięćdziesiątych jako studentkę Hydrogeologii na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, sam będąc świeżo upieczonym asystentem tego wydziału.

Była nie tylko wyróżniającą się studentką, ale już wtedy wykazywała cechy przywódcze w środowisku studenckim. Bardzo pracowita, intensywnie angażowała się w studia i prace badawcze. Szybko nadrabiała stracony czas sześciu lat zesłania przez bolszewików w stepy Kazachstanu, pochodziła bowiem z rodziny ziemiańskiej i podzieliła los całej polskiej inteligencji zamieszkałej na naszych kresach wschodnich. Urodziła się i mieszkała do 1940 roku na Wołyniu w rejonie Krzemieńca.

Przez całe swoje zawodowe życie związana była z Wydziałem Geologii UW, pracując kolejno na wszystkich stanowiskach: od asystenta do profesora zwyczajnego. Tutaj uzyskała stopień doktora pod kierunkiem profesora Józefa Gołąba, a następnie stopień doktora habilitowanego oraz tytuł profesora.

W swej bogatej działalności badawczej najwięcej miejsca poświęciła hydrogeologii Karpat, szczególnie Tatr i Podhala. Była wierną uczennicą profesora Gołąba, który za najważniejsze w pracy uważał staranne i wierne przedstawienie efektów badań w taki sposób, aby czytelnik publikacji mógł je wykorzystać do sprawdzenia i rozwinięcia zawartych w nich tez. Jej prace były i są intensywnie wykorzystywane przez badaczy i doktorantów.

W Tatrach założyła sieć obserwacji stacjonarnych w obrębie górnej zlewni Dunajca. Jest to sieć wodowskazów kontrolujących reżim hydrogeologiczny i hydrologiczny wszystkich wywierzysk i potoków tatrzańskich. W celu umożliwienia szczegółowych badań terenowych zwłaszcza monitoringowych zorganizowała, przy poparciu Dyrekcji Tatrzańskiego Parku Narodowego, laboratorium na Łysej Polanie działające przez 20 lat. Dyrekcja TPN wszystkie decyzje związane z wodą na terenie parku opierała na opinii Profesor Małeckiej.

Niezwykła witalność, niespożyta energia i umiejętność kierowania zespołem w pracach badawczych owocowały dużymi osiągnięciami w rozwoju badań w terenach górskich. Współpracownicy, młodzi ludzie – asystenci, doktoranci i studenci z trudnością dotrzymywali Jej kroku. Miałem sposobność usłyszeć rozmowę studentów podczas górskiej wspinaczki. Młodzi ludzie narzekali, że nie nadążają, a kiedy Danuta ich zawstydziała swoim przykładem, powiedzieli: *Pani Profesor to dobrze, już tyle lat chodzi po górach.*

Efektom tych badań jest poważny dorobek naukowy, wyrażający się nie tyle w liczbie publikacji (około 90 i drugie tyle opracowań niepublikowanych), co w ich wadze. Prace Profesor Małeckiej charakteryzują się rzetelnie udokumentowanymi wnioskami oraz zawartością bardzo war-

tościowego materiału źródłowego, zarówno w sensie oceny przetwarzanych informacji, jak i dosłownym.

Danuta Małecka aktywnie uczestniczyła w życiu naukowym w kraju oraz na arenie międzynarodowej, m.in. w Polskim Towarzystwie Geologicznym, Komitecie Gospodarki Wodnej PAN, Komitecie Badań Naukowych, Komitecie Narodowym *International Association of Hydrogeologists* i innych. Brała udział jako wykładowca w Międzynarodowych Kursach UNESCO w Moskwie. Zainicjowała i zorganizowała trójstronną współpracę międzynarodową pomiędzy Uniwersytetem Warszawskim, Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie oraz Uniwersytetem w Kent (Ohio, USA). Temat wiodący tej współpracy to *Neutralizacja kwaśnych deszczów w czasie migracji przez profile glebowe i strefę aeracji o różnym składzie mineralnym.*

Będąc zapałonym i utalentowanym dydaktykiem uczestniczyła w różnego rodzaju formach szkolenia, również w tych, które wykraczają poza standardowy program studiów. Warto tu wymienić zainicjowanie i doprowadzenie do pełnego sukcesu, mimo trudności z uzyskaniem dużych nakładów finansowych, budowy Stacji Badawczej Ochrony Środowiska i Wpływów Antropogenicznych na Wody Podziemne (przy Wydziale Geologii Uniwersytetu

Warszawskiego). Idea tej stacji to ilościowe i jakościowe badania monitoringowe wody w procesie opadów, przesiąkania i krążenia w górotworze. Przy gmachu Wydziału Geologii UW zostały wykonane dwie studnie wiercone, ujmujące wody podziemne w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych z pełnym oprzyrządowaniem badawczym, pozwalającym na monitorowanie procesów zachodzących podczas eksploatacji studni w zależności od warunków meteorologicznych (stacja posiada własne obserwatorium niezbędnych danych meteorologicznych). Poza funkcją badawczą stacja służy także dydaktyce m.in. w zakre-

sie obsługi hydrogeologicznej przy projektowaniu i dokumentowaniu ujęć wód podziemnych oraz oceny ich zasobów.

Profesor Danuta Małecka uczestniczyła też w pracach dydaktycznych poza macierzystą uczelnią. Przez wiele lat wykładała *Hydrogeologię* i *Ochronę wód podziemnych* na Uniwersytecie Łódzkim oraz na Uniwersytecie im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Dnia 10 czerwca 2010 roku straciliśmy drogą nam Koleżankę, nauczyciela i przyjaciela młodzieży, człowieka o wielkim sercu, głęboko oddanego uczelni i hydrogeologii.

Stefan Krajewski